

ДЕЙНОСТТА НА ЦЕНТЪРА НА НПО В РАЗГРАД ЗА ПОВИШАВАНЕ НА ОБЩЕСТВЕНАТА ИНФОРМИРАНост ЗА ДЕЙНОСТТА И ФУНКЦИИТЕ НА ПРАВООЩИТНИТЕ ИНСТИТУЦИИ И НАСЪРЧАВАНЕ НА ГРАЖДАНСКАТА АКТИВНОСТ В ПОДКРЕПА НА ТЯХНАТА ДЕЙНОСТ

Заседание на Комисията за обществен ред и сигурност, 14 април 2005г.

Мисията на Центъра на НПО в Разград като застъпник на гражданските организации е да осигури квалифицирана подкрепа в областта на общественото развитие като популяризира гражданското участие, демократичните институции и постигането на устойчиви резултати във всички сфери на признание и защита на човешките права.

Центърът на НПО в Разград има сериозен опит в набирането на доброволци – обучение, развитие и задържане. **Основният механизъм за набиране е от средите на експертите, младите хора, хората в пенсионна възраст и безработните. Нашият общ стремеж е доброволците да представят широкия спектър на българското общество с неговата специфика и особености.**

В момента Центърът на НПО развива интензивно две програми: Програма за укрепване капацитета на полицията и Програма за жените в неравностойно положение в с. Стражец. Дневният център за жени предоставя безплатни консултации, съвети, информация, психологическа подкрепа на трайно-безработни, социално-слаби и с ниски доходи жени от с. Стражец. Центърът предлага подкрепа и на жени, преживели физическо, сексуално, емоционално или домашно насилие. **Центърът на НПО има и Програма за местно развитие и Програма за работа с доброволците.** Към организацията активно работи от 2002г. екип от експерти-доброволци, които са членове в Групата за подкрепа на полицията. Участват представители на етнически малцинства, местни авторитети, лидери на мнения и обикновени граждани, мотивирани да съдействат и подкрепят полицията при разрешаване на проблеми на сигурността и обществения ред в Разград.

От месец март 2004г. Центърът на НПО е член на националната мрежа **“Полицията в близост до обществото”** и партньорска мрежа **“За повече участие на гражданите в управлението”**. Организацията е член на Регионалната мрежа **“Полицията в близост до малцинствата”**, създадена в Букурещ, Румъния от месец май 2004г. През месец март 2004г. Центърът на НПО бе отличен с Грамота от ФРМС за принос при стартиране на Кампанията за прозрачност в общините.

I. УСПЕШНИ ПРАКТИКИ НА ПАРТНЬОРСТВО С ОКРЪЖЕН СЪД И РАЙОНЕН СЪД - РАЗГРАД

От месец декември 2004г. Центърът на НПО в Разград и БСЧИГП-Клуб Разград реализират проект “Гражданско наблюдение на съда в Разград”. Инициативата е пилотна за България и се осъществява в трите най-големи града – София, Варна и Бургас, както и в Разград. Проектът се реализира с подкрепата на Окръжен съд и Районен съд-Разград и е с продължителност 10 месеца.

Целта на проекта е гражданско наблюдение на съда за установяване на прозрачност и отчетност на наказателното правораздаване в Разград. Важна задача на проекта е повишаване на чувствителността на обществеността в Разград към проблемите с домашното насилие и срещу дискриминацията над жените.

Основната дейност по проекта е наблюдение на дела, свързани с насилие над жени. Делата се наблюдават от обучени доброволци - граждански наблюдатели. Те подпомагат процеса на събиране на информация за изготвяне на статистика по съдебни дела, свързани с насилие над жени. Събраната обобщена и анализирана информация ще се използва за подготвяне на предложения за подобряване на ефективността на съда по делата, свързани с насилие над жени и практически решения на проблеми в съдебната система.

Председателите на Окръжен съд и Районен съд-Разград подкрепят Центъра на НПО в Разград и БСЧИГП-Клуб Разград за осъществяване на граждански контрол на дейността на съдилищата и насърчаване на прозрачността и отчетността на наказателното правораздаване. Подпомагат процеса на събиране на информация за изготвяне на статистика по съдебни дела, свързани с насилие над жени.

До момента гражданските наблюдатели са наблюдавали 23 дела, голяма част от които са свързани с насилие над жени.

Важна дейност от проекта е проучване на общественото мнение за дейността на съда в Разград. Екипът на проекта заедно с гражданските наблюдатели подготвиха анкета, която бе съгласувана с председателите на Окръжен съд и Районен съд-Разград. През март 2005г. екипът организира проучване на 194 граждани от общо 23 гнезда от Разград. Чрез анкетата ще се получи полезна информация как гражданите се информират за дейността на съдебната система в Разград; лесно ли намират информация за дейността на Окръжен съд и Районен съд-Разград и обществените услуги, които предоставят и необходимо ли е да имат интернет-страници; доволни ли са от обслужването на съдебните служители в канцелариите на Окръжен съд и Районен съд; как оценяват качеството на съдебния процес – безпристрастност, обективност, бързина; необходимо ли е да има отделение за разглеждане на съдебни дела, свързани с насилие над жени и деца; качества, които трябва да притежават съдиите; как преценяват професионализма на съдиите в Окръжен съд и Районен съд – Разград; смятат ли, че корупцията е разпространено явление сред съдиите и съдебните служители в Разград; съществуват ли механизми за прозрачност и отчетност на съда в Разград; имат ли доверие в съдебната власт в Разград. В момента анкетите се обработват, сред което резултатите от проучването ще бъдат предоставени на партньорите на проекта, представители на институции и местните медии.

Проектът се популяризира и чрез собствена интернет-страница <http://court-rz.hit.bg>, която се актуализира всеки месец.

Предстои:

Отпечатване през месец май 2005г. на **Годишните отчети за 2004г. на Окръжен съд и Районен съд-Разград** в тираж 1000 броя, формат А5, черно-бяла цветност, офсетова хартия, меки корици. Изданието е сериозен механизъм за повишаване на прозрачността на правораздавателните органи и общественото доверие в съдебната система и ще се разпространява сред обществеността и институциите в Разград.

Отпечатване на **листовка**, тираж 10000 броя, пълна цветност. Тя ще включва представяне на Окръжен съд и Районен съд – Разград, история и представяне на проект **“Граждански наблюдение на съда в Разград”**, права и задължения на съдебните служители, представяне на гражданските наблюдатели, резултати от проучването на общественото мнение, част от анализа за наблюдаваните дела, свързани с насилие над жени и интернет-страницата.

През месец септември 2005г. ще бъде организиран **Обществен Форум** - ще бъдат представени постигнатите резултати и препоръки за повишаване на ефективността на съдебната система в Разград.

II. УСПЕШНИ ПРАКТИКИ НА ПАРТНЬОРСТВО С ПОЛИЦИЈАТА В РАЗГРАД

От началото на 2000 г. Центърът на НПО в Разград успешно сътрудничи с Регионалната дирекция на вътрешните работи в Разград за укрепване организационния капацитет на полицията и усвояване на активни техники за комуникация с гражданите и етническите малцинства. До момента Центърът на НПО съвместно с РДВР Разград успешно реализираха четири проекта. От юли 2004г. партньорството на Центъра на НПО в Разград продължава с реализирането на проект "Модел Успешна полиция Разград-развитие на устойчиви партньорства".

За повишаване на обществената информираност като част от проект "Модел Успешна полиция Разград-развитие на устойчиви партньорства" Центърът на НПО в Разград организира:

Отпечатване на **визитни картички** с тираж 13 000 броя, пълна цветност. На лицевата страна на картичката е снимката на полицейския служител, трите имена, адреса и телефона, на който може да бъде потърсен при необходимост. На гърба има надписи: "Аз съм Вашият районен инспектор и защитавам правата Ви!", "Аз съм Ваш приятел!" и телефонен номер за връзка при спешни случаи. Целта бе чрез полицейските служители визитните картички да достигнат до гражданите, да знаят къде да ги потърсят и да контактуват с тях. 40 служители от РДВР и РПУ – Разград получиха своите визитни картички през месец октомври 2004г. на официална церемония с участието на млади хора, представители на местна власт, институции, ключови фигури и медии, които имаха възможността лично да връчат визитните картички на полицейските служители.

Група за подкрепа на полицията се състои от 13 активни граждани, които формулират местни политики за подобряване на обществения ред в община Разград. Групата за подкрепа бе сформирана чрез организиране на публична процедура с открити номинации във вестниците "Гледища днес" и "Екип 7". Осемнадесет лица подадоха документи за кандидатстване за членове на Групата. Те представиха заявление и автобиография по образец, мотивационно писмо, копие от диплом за завършено образование. Екипът на проекта заедно с членове на Управителния съвет на Центъра на НПО в Разград организираха събеседване с всеки кандидат с цел да проучат неговата лична мотивация за участие в проекта. След обработване на събраната информация от процедурата по кандидатстване бяха изпратени писма до всички 13 одобрени кандидати за членове на Групата за подкрепа. Членовете бяха обучени как да подпомагат дейността на полицията без да възпрепятстват осъществяването на основните ѝ дейности; да водят ефективен диалог, базиран на равнопоставеност и откритост; да формулират общи послания, да извършват критичен анализ на информацията, да проучат и анализират очакванията на гражданите по отношение на полицията като институция; да огласяват по подходящ начин социалната и особено превантивната дейност на полицията; да стимулират готовността на гражданите да сигнализират на случаи на правонарушения; да заемат функцията на посредник на полицията и местните граждани.

Членовете на Групата за подкрепа на полицията активно участваха в **Оценка на "Плана за положителни действия на полицията и етническите групи в Разград"**, който бе развит в "Споразумение за сътрудничество между гражданското общество и полицията в Разград"; участваха в подготовка на **Система за наблюдение на дейността на полицията**. Представителите на полицията заявиха сериозен интерес подобна система да бъде разработена, за да служи като граждански коректив на тяхната дейност. Групата за подкрепа изработи **Критерии за наблюдение на дейността на полицията и анкета за текущо наблюдение**. Съвместно с членове на КОРС, представители на РДВР и РПУ - Разград, учители и педагогически съветници, журналисти обсъдиха **Стратегиата "Полицията в близост до обществото"**, изясниха основните принципи и нейното приложение на местно ниво, обсъдиха иновативни подходи и ангажиментите на полицията и на обществото. Членове на Групата за подкрепа на полицията подпомогнаха в началото на 2005г. РПУ-Разград при организиране на публични срещи за представяне на годишния отчет за 2004г. пред обществеността в някои населени места в община Разград.

Създадената през 2002г. Групата за подкрепа на полицията в известна степен остана изолирана от местната полиция и се усети сдържаност относно нейната легитимност. Опитът показва, че е необходимо да се преразгледа нейния състав и да въвлекат представители на националното мнозинство в нейната дейност.

През септември 2004г. бе организирано проучване на общественото мнение за дейността на полицията. Анкетирани бяха 167 граждани. Използван бе метода на случайния подбор. От допитването установихме, че гражданите са информирани и проявяват интерес към дейността на полицията, отговорни са и имат доверие към институцията. Гражданите свободно споделиха своето мнение и отправиха препоръки за подобряване прозрачността и публичността на дейността на местната полиция. С удоволствие биха участвали в съвместни проекти с полицията и в други дейности, чрез които могат доброволно да я подкрепят при опазване на опазване на обществения ред и сигурността на гражданите. Резултатите от проучването бяха предоставени на ръководството на местната полиция и медиите.

Всеки месец Центърът на НПО в Разград организира проучване на общественото мнение чрез попълване на **анкета за текущо наблюдение на полицията**. До момента са направени три проучвания с различни групи граждани. Резултатите се представят всеки месец на ръководството на полицията и в интернет-страницата.

Центърът на НПО и РПУ-Разград организират **беседи сред младите хора в ученическа възраст**, част от дейността на **клуб "Млад откривател"**. До момента са организирани беседи сред повече от 400 ученици в училищата: ОУ "Никола Икономов", ОУ "Иван Тургенев", ГПЧЕ "Екзарх Йосиф", ПМГ "Акад. Никола Обрешков", ПГХТБ "Мария Кюри" и ПТГ "Шандор Петьофи". Те бяха запознати с дейността, структурата и правомощията на МВР, основните документи по който работи МВР: Закона за МВР, принципите, ръководство и контрол на шифровата работа, правомощия на служителите на полицията. 130 деца от училищата ПТГ "Ш. Петьофи", ГПЧЕ "Екзарх Йосиф" и ПМГ "Акад. Н. Обрешков" посетиха "Жандармерийска част" и се запознаха с техниката и оборудването и дейността на служителите в поделениято.

Проектът се популяризира и чрез собствена интернет-страница: <http://ngo-police.hit.bg>, която се актуализира всеки месец.

Предстои:

- **Активизиране на Групата за подкрепа** за наблюдение и оценка на дейността на полицията в Разград. Тя включва основни критерии за анализ: социална значимост на отделните индикатори; начини за измерване; механизми за публично обявяване на резултатите; механизми за обратна връзка с полицията; преценка степента на съобразяване на полицията с отчетените резултати.

- **Партньорство с Комисията за обществен ред и сигурност** за реално участие на Групата за подкрепа във формиране на местната политика в областта на обществения ред и сигурността. Реализиране на

идеята Групата за подкрепа за добие статут на член на КОРС или поне излъчен от Групата представител да участва в заседанията на Комисията.

- **Популяризиране на социалната и превантивна дейност на полицията - обучение**
- **Отпечатване на годишните отчети** през месец април 2005г. на **РДВР-Разград, РПУ-Разград и КОРС** в тираж 1000 броя, на офсетова хартия и с меки корици. Изданието ще се разпространява сред граждани от уязвимите групи – инвалиди, в пенсионна възраст, самотни родители, социално слаби и др., които не използват традиционните канали за комуникация – вестници, телевизия, не посещават най-оживените места и трудно достигат до информация за дейността на полицията.